

EURÓPAI UNIÓ

JÓ GYAKORLATOK A BEFOGADÁS ÉS SOKSZÍNŰSÉG TERÜLETÉN

Erasmus+ KA2 szakképzési példákkal

Erasmus+

A gyűjtemény célja, hogy támogatást nyújtson az Erasmus+ együttműködési célú partnerségek szakképzési szektorában (KA2 VET) pályázóknak és a projektek megvalósítóinak a befogadást és sokszínűséget támogató horizontális célkitűzés megerősítésében. Ennek érdekében, a 2021-ben indult programszakaszban megvalósult, lezárt, és jó gyakorlatnak minősített projektekből válogatott gyakorlatokat mutatunk be, további szakértői javaslatokkal kiegészítve.

JÓ GYAKORLATOK A PROJEKTMENEDZSMENT TERÜLETÉN

HR alapelvek kialakítása a projektben részt vevő intézmények/szervezetek körében:

- a munkatársak kiválasztási szempontjainál érdemes törekedni a különböző tudásterületek (f)elismerésére – lexikális tudás és tapasztalat szintjén is;
- az összetett nehézséggel küzdő célcsoportok számára rugalmas részvételt lehetővé tevő foglalkoztatási formák (akár a heti pár órás munkaszerződés, rugalmasabb munkaórák és -kezetek) kialakítása;
- a közvetlen költségek (útiköltség, étkezés) megtérítése az önkéntes munkát vállalók részvétele érdekében, illetve egyéb ösztönzők (pl. fizetős szabadidős foglalkozások költségeinek átvállalása) bevezetése;
- akadálymentes irodák, termek, rendezvényhelyszínek kialakítása;
- közösségi iroda kialakítása olyan épületekben, ahol más cégek székhelye is megtalálható (ez lehetőséget teremt, például a menzán, vagy a dohányzóban, pihenőben való új kapcsolatok kiépítésére, társadalmi távolságok csökkentésére);

- a megbélyegzés elkerülése – bár cél lehet a sokszínűség elérése, nem kell címkézni, hogy az egyes munkavállalók, vagy önkéntesek mi-ben mások;
- befogadó munkahelyi légkör, toleráns és a munkavállalók egyéniségét és sokszínűségét támogató közeg kialakítása;
- közös ebéd kezdeményezése;
- a sokféleségről szóló rendszeres beszélgetés kezdeményezése (kerekasztal formátumban, fontos kérdésekkel).

Belső tréningek szervezése annak kapcsán, hogy milyen készségek, képességek szükségesek a sérülékeny célcsoportokkal való hatékony kommunikációhoz:

- az előítéletektől mentes elfogadás,
- bizakodó beállítottság,
- beleérző képesség,
- érzékenység mások igényeinek felméréséhez.

A projekt nemzetközi partnertalálkozóin a megbeszéléseken túl, a helyi jó gyakorlatok meglátogatása, vagy bemutatása.

Publikus köszönetnyilvánítás azoknak, akikkel a bemutatott foglalkozások megvalósultak, és akik visszajelzéseikkel segítették a szakembereket a módszer pontosabb kidolgozásában:

- a GDPR vonatkozó szabályai szerint csak akkor tehető közzé a névvel és fényképpel feltüntetett köszönetnyilvánítás, ha az érintettek (kiskorúak esetében a szülők, gondviselők) ehhez írásos beleegyezésüket adták!
- fényképek helyett grafikus megoldás, valódi nevük helyett pedig egy általuk választott becenév szerepelhet (esetleg csupán a keresztnévük). Egy ilyen gesztus jó példája az inklúciónak: a szakképzésben azok a csoportok is a tudás hordozói és átadói, akiket a szakemberek támogatnak. A tapasztalati tudás is értékes.
- Amennyiben erről maguk az érintettek is értesülnek, pl. felhívják a figyelmüket arra a weblapra/közösségi média felületre, ahol a köszönetnyilvánítás nyilvánosságra kerül, az tovább erősítheti az inklúzió érzetét és hatását. Különösen erős lehet ez a hatás a többféle hátránnyal küzdő csoportok esetében.

Jó gyakorlat: egy projektben a projekt logójának elkészítését belső pályázaton hirdették meg a célcsoport körében, a projekt rövid leírásának ismeretében.

A pályázatok közül a partnerség képviselői választották ki azt, amelyik a legjobban képviselte a közös célkitűzéseket és a célcsoportot.

JÓ GYAKORLATOK A MEGVALÓSÍTÁS ÉS AZ EREDMÉNYEK TERÜLETÉN

A fokozatosság biztosítása:

- először csak megfigyelőként bevonni a célcsoportot a munkafolyamatokba: ha az érintett lehetőséget kap először egy olyan helyen leülni, és a többieket megfigyelni, ami nem a nagy közös tér, az így kapott ösztönzés arra készítheti őt, hogy meggondolja magát, és fokozatosan ő is részt vegyen a tevékenységekben.

Választási lehetőség biztosítása:

- napos, vagy árnyékos helyek;
- mozgatható ülő alkalmatosságok;
- fizikai jellemzők, anyagok és funkciók változatlansága;
- hibrid, vagy online részvétel biztosítása:
 - indokolt esetben nagy távolságok – kisgyermekes szülők, vagy mozgáskorlátozottság esetén,
 - azonos jogok minden résztvevő számára (kérdések, hozzászólások lehetőségének biztosítása).

Többféle, de együttesen is használható anyagok készítésével erősíthető a képző és a részt vevő közti partneri együttműködés.

Az eredmények változatos formátumban való publikálása, annak sokszínűsége megkönnyítheti, hogy a különböző tanulási preferenciájú célcsoportok (különösen a fiatal munkavállalók) is megtalálják a számukra legmegfelelőbb eszközöket:

- online, interaktív tananyag,
- PDF formátumú kézikönyv,
- flipbook,
- kártyacsomag,
- munkafüzet,
- videók.

Javaslat: érdemes előzetes igényfelmérést végezni, hogy mi a leghasznosabb, legérthetőbb, legvonzóbb a célcsoport számára. Az említett kártyacsomag is így került a listára, amit egy projekt során egy jégtörő gyakorlatban használtak a résztvevők és ezt rendszeresen kiemelték a visszajelzésekben. Ezért a partnerek úgy döntöttek, hogy készítenek egy saját kártyacsomagot és beillesztik a használatát a képzés menetébe.

JÓ GYAKORLATOK A KÖZÖS TANULÁSI ALKALMAK KAPCSÁN

- tapasztalati szakértők bevonása,
- visszajelzés kérése a tapasztalatokról, preferenciákról, valamint azok beépítése,
- független megfigyelő kijelölése, aki visszajelzést ad a módszer hatásosságára különböző dimenziók mentén,
- csoportos tevékenységek esetén különös figyelem a megkülönböztetés, a megbélyegzés bármilyen formájának elkerülésére,
 - pl. utazások során tudatos figyelem arra, hogy a jelenléti íveken ne kerüljön jelölésre, hogy mely résztvevők utazása járt extra költségekkel, extra szolgáltatások igénybevételével,
- élményalapú tanulási gyakorlatok integrálása a tevékenységekbe, a célcsoport érzékenyítése céljából:
 - egy érzékszervi sérült helyzetéből felmérni a környezetet és megpróbálni elvégezni a szokásos, mindennapi feladatokat,
 - egy alternatív városnéző séta, alternatív idegenvezetéssel, nem kulturális vagy történelmi szempontból bemutatva a környezetet, újdonságként hathat a helyi résztvevőkre is.

Jó példa: egy hajléktalanság köré épülő projektben, olyan alternatív városnéző sétát szerveztek egy hajléktalanszálló környékén, ahol a túra vezetője egy idős, hajléktalan ember volt. A vezető a „városnézés” során a hajléktalan emberek szempontjából mutatta be az adott városrészt, és a szokásos turista látványosságok helyett olyan helyszínekre hívta fel a figyelmet, melyek a hajléktalan emberek mindennapjaiban fontosak.

Jó példa: egy kertészeti témájú projektben, a kiválasztott résztvevők részben különböző szempontokból hátrányos célcsoportokat támogató intézményekben (pl. idősek otthonában, autista fiatalok bentlakásos intézményében, fizikai és pszichoszociális fogyatékossgal élő gyerekek bentlakásos iskoláiban) dolgozók, részben pedig a tevékenységek háttérét biztosító kertek fenntartói (gazdálkodók, kertészek, helyi önkormányzatok és civil szervezetek, közösségi kerttervezők) voltak. A próbaképzések résztvevői kiemelték azt az élményalapú tanulási gyakorlatot, amikor kipróbálhatták, hogy egy érzékszervi sérült hogyan tapasztalja meg a kertet, vagy amikor különböző célcsoportokkal ismerkedhet meg. Voltak olyan képzési napok, ahol a kertészeti foglalkozások kevesebb eséllyel rendelkező résztvevői is jelen voltak (pl. egy idősothon lakói), és őket lehetett kérdezni a tapasztalataikról és a preferenciáikról.

JÓ GYAKORLATOK A DISSZEMINÁCIÓS ESEMÉNYEK, HATÁSGENERÁLÁS TERÜLETÉN

Az eredmények terjesztése széleskörű ágazati képviselet elérését célozva:

- pl. egy fiatal munkavállalókat célzó projekt esetében az őket korábban képző (szak)középiskolákat, továbbképző egyetemeket, szervezeteket, illetve leendő munkáltatóikat is érdemes bevonni az eredmények terjesztésébe és a csatornáikon keresztül nagyobb elérést generálni a projekteredményeknek,
- civil szervezetek, önkormányzatok bevonásával nemcsak az ő célcsoportjaik érhetők el, de a saját működésükben is generálhat nézőpont-változást, módszertanfejlesztést.

A projekteredmények formájának sokszínűségén kívül a terjesztésük változatossága is hozzájárulhat a szélesebb körű eléréshez:

- a mostanában megszokott közösségi média-kampányokon és a projekt honlapján történő hirdetésen kívül egy személyes rendezvényt, akár a rendezvényhelyszín környezetében kihelyezett plakátokon, szórólapokon keresztül is hirdethetünk,
- a digitális lehetőségek is széleskörűek, a projekt bemutatása kapcsán: különböző képi -, videó -, vagy audió lehetőségek állnak rendelkezésre.

A résztvevők igényeinek figyelembevétele a rendezvényhelyszín kiválasztása során – hogy az mind egy kerekesszékes idős embernek, mind egy autizmussal élő fiatalnak komfortos legyen:

- a részvételt lehetővé tevő, tapasztalati tanulásra épülő programok szervezése növeli a célcsoport elköteleződését a projekt iránt.

A résztvevői visszajelzések begyűjtését is érdemes a célcsoportokhoz illeszkedve megvalósítani:

- a visszajelző lapok, online űrlapok mellett (valódi) üzenőfal, emlékkönyv is segíthet a résztvevők véleményének megismerésében,
- azok számára, akik nem tudják magukat jól kifejezni írásban, előnyös, ha más lehetőségek is elérhetőek – akár rajzos, felelet-választós vagy szóbeli formában.

Fontos, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportot mindig úgy vonjuk be, hogy jelenlétük számukra is értelmes és hasznos legyen és kerüljük az öncélú meghívásukat!

Jó gyakorlat: egy kertészeti témájú projekt zárókonferenciáján a hátrányos helyzetű résztvevőkkel közvetlenül foglalkozó szakembereken (pl. szociális munkások, gyógypedagógusok) kívül azok a kertészek és gazdálkodók is részt vettek, akik a projekt terápiás foglalkozásai során biztosították kertjeiket az olyan segítők számára, akiknek nem állt rendelkezésére kert a foglalkozások megvalósításához. A sokszínűség ezáltal a disszeminációs tevékenységeken keresztül is megvalósult.

